

KURS: HISTORIA I LITERATURA W KRÓTKICH FORMACH FILMOWYCH

PROGRAM SZCZEGÓŁOWY

HISTORIA I LITERATURA W KRÓTKICH FORMACH FILMOWYCH to kompleksowy kurs, który ułatwi tworzenie filmów historycznych

Podczas zajęć uczestnicy nauczą się m.in.:

- efektywnego korzystania z różnych źródeł
- budowy scenariusza krótkiego filmu edukacyjnego
- organizacji produkcji filmu
- pracy z kamerą i ze smartfonem
- pracy na planie filmowym
- podstawy montażu filmowego

INFORMACJE O PROWADZĄCYCH

Prowadzący: prof. dr hab. Krzysztof Bracha (IBL PAN Warszawa), dr hab. prof. UJ Piotr Kletowski (UJ), mgr Sławomir Mazur (TVP Kielce), lic. Krzysztof Pęczalski (TVP Kielce), mgr Tomasz Skrzyniarz (TVP Kielce), mgr Paweł Piotrowski (TVP Kielce), mgr inż. Daniel Mazur (Targi Kielce, Dział marketingu).

KORZYSTANIE ZE ŹRÓDEŁ ARCHIWALNYCH prof. dr hab. Krzysztof Bracha.

Źródła to podstawowy element przy tworzeniu filmu historycznego. Podczas kursu pokażemy jak posługiwać się źródłami w bibliotekach, archiwach, zbiorach muzealnych, bazach danych w Internecie. Zajęcia poprowadzi prof. Krzysztof Bracha.

Prof. dr hab. Krzysztof Bracha. Historyk mediewista, pracował w Instytucie Historii UJK; w latach 2008-2018 r.: profesor nzw. w Instytucie Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w Zakładzie Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa; obecnie kierownik Pracowni Literatury Średniowiecza IBL PAN w Warszawie. Zainteresowania badawcze: Kultura europejskiego średniowiecza; religijność popularna polskiego i europejskiego średniowiecza (kulty pątnicze, przesady, wierzenia słowiańskie, łacińskie piśmiennictwo pastoralne); inkwizycja w Heidelbergu w późnym średniowieczu; kaznodziejstwo łacińskie późnego średniowiecza; dziedzictwo kulturowe opactwa benedyktynów na Łyścu (Świętym Krzyżu) w średniowieczu; edytorstwo łacińskiego piśmiennictwa pastoralnego późnego średniowiecza.

Stypendysta naukowy w Heidelbergu, Moguncji, Würzburgu, Rzymie, Paryżu i Pradze. Corresponding Fellow Centre for Medieval Studies w Pradze. Kierownik grantu międzynarodowego polsko-czeskiego NCN „Weave-Unisono” na lata 2022-2025. Autor 7 monografii autorskich oraz ponad 200 publikacji naukowych. Członek zespołu doradczego MEiN: Społeczna Odpowiedzialność Nauki.

Współautor, konsultant i porowadzający na wizji serialu dokumentalnego emitowanego w TVP Kielce, TVP Historia: “Koło się kręci” (83 odcinki); “Tajemnice historii” (2 odcinki), “Kieleckie Westerplatte” (55 min. fabularyzowany dokument o udziale 4 PPLegionów w obronie Westerplatte), “Kazania w podróży” oraz wielu innych krótszych form dokumentów historycznych i programów telewizyjnych dla TVP Kielce, TVP Kultura, TVP Historia.

Monografie:

1. Teolog, diabeł i zabobony. Świadection traktatu Mikołaja Magni z Jawora De superstitionibus (1405 r.), Warszawa 1999 (Wydawnictwo NERITON-Institut Historii PAN Warszawa), ss. 267.
2. Nauczanie kaznodziejskie w Polsce późnego średniowiecza. Sermones dominicales et festuales z tzw. kolekcji Piotra z Miłosławia, Kielce 2007 (Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej), ss. 523.
3. Casus pulchri de vitandis erroribus conscientiae purae. Orzeczenia kazuistyczne kanonistów i teologów krakowskich z XV w., Warszawa 2013 (Wydawnictwo DiG), ss. 182.

4. Des Teufels Lug und Trug. Nikolaus Magni von Jauer: Ein Reformtheologe des Spätmittelalters gegen Aberglaube und Götzendienst, Dettelbach 2013 (Quellen und Forschungen zur Europäischen Ethnologie, hrsg. von D. Harmening, t. XXV) (Josef Roell Verlag), ss. 272.
5. Słowo-pismo-sacrum. Cztery studia z dziejów kultury religijnej w Polsce późnego średniowiecza, Warszawa 2020 (Studia Staropolskie. Series Nova, vol. 25) (Wydawnictwo IBL PAN) (współ z M. Leńczukiem), ss. 215.
6. Maria mediatrix-Maria adiutrix. Pobożność maryjna w nauczaniu kaznodziejским w Polsce późnego średniowiecza, Warszawa 2023 (Wydawnictwo DiG).
7. Bitwa i pamięć. Święto wiktorii pod Grunwaldem 1410 roku w kaznodziejstwie Polski doby jagiellońskiej (XV–pocz. XVI w.), Lublin-Warszawa 2024 (Folia Jagellonica. Fontes 20).

HISTORIA FILMU dr hab. prof. UJ Piotr Kletowski

Filmoznawstwo to wykłady z historii kina z elementami historii scenariusza filmowego. Podczas kursu uczestnicy zapoznają się z polskim i zagranicznym kinem historycznym

Listę najbardziej wybitnych filmów historycznych przedstawi filmoznawca prof. UJ Piotr Kletowski

dr hab. prof. UJ Piotr Kletowski, adiunkt w Instytucie Bliskiego i Dalekiego Wschodu, filmoznawca, kulturoznawca. Specjalizuje się w dziedzinie kina autorskiego i historii filmu, ze szczególnym naciskiem położonym na problematykę kina azjatyckiego, zwłaszcza kinematografii japońskiej. Prowadzi rozległą działalność wykładowczą i popularyzatorską dotyczącą szeroko pojętej wiedzy filmoznawczej. Był wykładowcą w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, gdzie (wraz z dr. Krzysztofem Jakubczakiem), opracował i wdrożył kierunek „Kulturoznawstwo”. Był współtwórcą i wykładowcą Krakowskiej Szkoły Scenariuszowej. Od 1999 r. prowadzi zajęcia filmoznawcze w ramach zajęć dla licealistów organizowanych przez UJ i Krakowskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Sztuk im. Henryka Jordana. Jest ekspertem PISF-u, w dziedzinie filmu fabularnego. Członek Koła Piśmiennictwa Filmowego SFP i FIPRESCI. Wieloletni juror Festiwalu Filmów Dokumentalnych „Nurt” w Kielcach.

BUDOWA SCENARIUSZA Sławomir Mazur

Zajęcia praktyczne. Wykorzystanie wiedzy zdobytej na zajęciach teoretycznych. Zajęcia mają na celu wprowadzenie uczestników w podstawy konstruowania scenariusza oraz rozwijanie umiejętności tworzenia spójnych i atrakcyjnych narracji. Podczas zajęć omawiane są elementy budowy scenariusza, takie jak: fabuła, bohaterowie, dialogi, konflikty oraz punkty zwrotne. Zajęcia kształtują kreatywność, doskonałą warsztat pisarski i przygotowują do samodzielnego tworzenia tekstów scenariuszowych. Podczas zajęć: tworzenie eksplikacji do produkcji reportażu oraz zarysów scenariuszy. Omawianie i doskonalenie powstałych scenariuszy podczas zajęć na planie filmowym

Sławomir Mazur - reportażysta, autor scenariuszy, dokumentalista, reżyser wielu filmów historycznych m.in. dotyczących czasów II wojny światowej. W dorobku ma m.in. filmy zrealizowane dla Telewizji Polskiej: „Kieleckie Westerplatte” 2023, „Cena wierności” 2020, „Czesław Kaczmarek. Biskup niezłomny” 2018, „Miłość w czasach wyklętych” 2016, „Ostatni żołnierze Ponurego” 2015, www.filmpolski.pl

ZDJĘCIA W FILMIE Krzysztof Dziewięcki

Od dobrych zdjęć zależy w filmie wszystko. Na zajęciach z filmowania dla początkujących filmowców skupimy się przede wszystkim na pracy z kamerą. Uczestnicy będą uczyć się, jak poprawnie obsługiwać kamerę, ustawiać odpowiednie parametry (takie jak przysłona, czas

naświetlania, czułość ISO), oraz jak komponować ujęcia. Będą mieli okazję praktycznie wypróbować różne techniki filmowania, takie jak ujęcia statyczne, ruchome, kątowe czy zbliżenia. Nauczą się również jak korzystać z różnych ustawień kadrowania, jakie efekty można uzyskać poprzez zmiany perspektywy oraz jak stosować efekty specjalne związane z ruchem kamery. Wszystko po to, aby uczestnicy mogli kreować ciekawe i estetyczne obrazy, które będą stanowić esencję ich filmowych produkcji. Podczas zajęć zobaczą jakie znaczenie ma odpowiednie oświetlenie.

Krzysztof Dziewięcki

Operator, montażysta filmowy. Autor zdjęć do kilkudziesięciu filmów i reportaży m.in.: Czesław Kaczmarek. Biskup niezłomny, Miłość w czasach wyklętych, Ostatni żołnierze Ponurego. Reżyser, autor zdjęć i montażu do filmu Bitwa pod Rzębcem. Historia prawdziwa nagrodzonego podczas ogólnopolskiego Festiwalu Filmowego "Niepokorni, niezłomni, wyklęci". Współpracował przy tworzeniu filmów fabularnych: Wyklęty, Zakładnicy. Od lat związany w Telewizją Polską S.A.

DŹWIĘK W FILMIE Paweł Piotrowski

Podobno w filmie najważniejszy jest dźwięk - tak przynajmniej twierdzą dźwiękowcy. Ze zdaniem dźwiękowców zapewne nie zgodzą się operatorzy obrazu, ale faktem jest, że wiele dobrych filmów zepsuła słaba jakość dźwięku - ratowanego przez wiele godzin w postprodukcji na montażu. Co trzeba wiedzieć o dźwięku w filmie, jak nagrywać rozmowy, a jak sceny filmowe, jakiego sprzętu użyć by jakość dźwięku nie odbiegała od scen filmowych - na takie m.in. pytania chcemy odpowiedzieć podczas zajęć z dźwięku w filmie. Zajęcia poprowadzi Paweł Piotrowski

Paweł Piotrowski - kompozytor, absolwent Akademii Filmu i Telewizji w Warszawie oraz realizator dźwięku i pracujący przy postprodukcji dźwięku w wielu filmach dokumentalnych i reportażach. www.filmpolski.pl

WSPÓŁPRACA NA PLANIE FILMOWYM Sławomir Mazur, Krzysztof J. Pęczalski

Powstanie dobrego filmu to dobra współpraca na planie filmowym. Reżyser musi wiedzieć jakich pragnie zdjęć do filmu. Musi tę wiedzę umieć przekazać operatorowi obrazu i operatorowi dźwięku. Tylko wtedy współpraca może być owocna. Na zajęciach pokażemy jak powinna taka współpraca wyglądać. Podczas zajęć na planie filmowym wyjaśnimy zasady współpracy z aktorami i z grupami rekonstrukcyjnymi. Organizacja planu filmowego obejmuje kompleksowe przygotowanie i koordynację wszystkich działań związanych z realizacją produkcji. Podstawą jest opracowanie szczegółowego harmonogramu pracy, obejmującego kolejność ujęć, podział obowiązków oraz czas realizacji poszczególnych scen. Niezbędne jest zapewnienie odpowiednich warunków technicznych, w tym sprzętu filmowego, oświetlenia i dźwięku, a także przygotowanie scenografii i rekwizytów. Ważnym elementem jest dbałość o bezpieczeństwo uczestników planu oraz przestrzeganie zasad BHP. Organizacja planu filmowego wymaga również ścisłej współpracy wszystkich członków ekipy, terminowej komunikacji oraz konsekwentnej realizacji wyznaczonych zadań. **Reżyser** – odpowiada za całościową wizję artystyczną i przebieg realizacji filmu. Kieruje pracą aktorów oraz ekipy technicznej, podejmuje decyzje dotyczące inscenizacji, kadru i interpretacji scenariusza. Nadzoruje spójność fabuły i stylu dzieła.

Operator kamery (autor zdjęć) – realizuje wizję reżysera poprzez dobór ujęć, kompozycję kadru oraz pracę kamery. Odpowiada za stronę wizualną filmu, w tym oświetlenie i techniczne aspekty obrazu. Ścisłe współpracuje z reżyserem i zespołem technicznym.

Dźwiękowiec – odpowiada za rejestrację dźwięku na planie, w tym dialogów, efektów akustycznych oraz tła dźwiękowego. Dbą o czystość i jakość nagrań, dobiera odpowiedni sprzęt (mikrofony, rejestratory) i współpracuje z resztą ekipy w celu zapewnienia właściwej synchronizacji dźwięku z obrazem.

ORGANIZACJA PRODUKCJI Tomasz Skrzyniarz

Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z podstawami organizacji produkcji filmowej. Dowiedzą się jak wygląda kosztorysowanie, przygotowanie umów, przekazanie praw autorskich, jak tworzyć zgody wizerunkowe na wykorzystanie w filmie. Ważnym elementem będzie też przygotowanie budżetu filmu

Tomasz Skrzyniarz - absolwent Zarządzania w mediach na Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, na codzień pracujący przy organizacji produkcji w Telewizji Polskiej. Organizator produkcji m.in. do TVP Kultura i TVP Historia: „Od chłopów do Nobla”, „W krainie urwisów”, „Krzyż w lesie” oraz reportażu na antenę TVP Kielce

PODSTAWY MONTAŻU FILMOWEGO Daniel Mazur

Na zajęciach poznamy podstawowe aspekty postprodukcji filmów. Omówione zostaną zagadnienia związane z technicznym aspektem edycji audiowizualnej - zarządzanie projektem oraz danymi, organizacja oraz optymalizacja pracy, color grading, korekcja dźwięku, efekty, przejścia i sposoby efektywnego montażu. Omówione zostaną najpopularniejsze programy Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro oraz DaVinci Resolve.

Daniel Mazur - absolwent Politechniki Świętokrzyskiej, operator obrazu, montażysta filmowy i realizator wizji z 15-letnim doświadczeniem. Wcześniej współpracownik Canal+ Sport. Obecnie właściciel agencji filmowej tworzącej filmy dla największych brandów w Polsce. Współtwórca dokumentalnych filmów sportowych: Sędziowie, Piłkarze na podsłuchu, Ja Kapitan.

Aleksandra Żaczek - dziennikarka z piętnastoletnim doświadczeniem w Telewizji Polskiej, od czterech lat związana z anglojęzycznym kanałem TVP World, gdzie obecnie kieruje redakcją programów publicystycznych. Specjalizuje się w tworzeniu kontentu audiowizualnego i łączeniu kompetencji reporterskich, producenckich oraz realizacyjnych.

Jako autorka reportaży i koordynatorka projektów w TVP World odpowiada za formatowanie i programowanie ramówki, a także za nadzór nad realizacją programów publicystycznych. Jest doświadczoną wideodziennikarką, która swoje umiejętności w mobilnym dziennikarstwie rozwijała podczas szkoleń pod okiem specjalistów BBC, CNN, sieci publicznych nadawców lokalnych CIRCOM oraz włoskiej telewizji RAI.

W latach 2016–2018 tworzyła program „Mobilna Kultura” emitowany na antenie TVP Kielce, w którym prezentowała możliwości telefonu komórkowego jako pełnoprawnego, samodzielnego narzędzia realizacji materiałów filmowych. Od tamtej pory przygotowywała reportaże zarówno przy użyciu smartfona, jak i profesjonalnej kamery, realizując materiały m.in. z Armenii, Islandii i Chin. Obecnie pracuje nad reportażem o polskich strażakach wspierających system ratownictwa w Kenii. Prowadząca zajęcia: Smartfon narzędziem twórcy